

О.П. КОРЖ, Д.О. ФРОЛОВ (УКРАЇНА, ЗАПОРІЖЖЯ)
ПРИРОДООХОРОННА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ПЕРЕДУМОВА СТАЛОГО РОЗВИТ-
КУ МИСЛИВСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Запорізький національний університет

The maximum effect of the species that are exploited in hunting, possible only through simultaneous use of management of the populations of biotechnical measures and methods of artificial breeding game. Such a strategy should ensure the continued operation of sustainable hunting.

Збереження біорізноманіття є однією з головних передумов формування гармонічних відносин людини з природою. Згідно конвенції про біологічне різноманіття, пріоритетним напрямком визнано важливість збереження тварин не тільки в природних, але і в штучних умовах. Особливе значення вказані проблеми набувають щодо мисливських видів тварин, які зазнають подвійного навантаження: в наслідок безпосереднього вилучення з природи під час полювання, а також зазнають додаткового навантаження через трансформацію умов їхнього існування. Таким чином, природоохоронна діяльність у мисливському господарстві зараз виступає однією з головних передумов його стабільного функціонування.

Природоохоронна діяльність у мисливському господарстві нині спирається не лише на заборонні та обмежувальні заходи (зокрема обсягів вилучення дичини, строків проведення полювання тощо). Сучасні методи його інтенсифікації передбачають управління станом популяцій окремих видів тварин, використання біотехнічних заходів та методів штучного розведення дичини. Під управлінням станом популяцій розуміють формування відповідної статеві-вікової структури, яка забезпечує підтримання найбільшої продуктивності популяції; формування такого рівня чисельності, який відповідає ємності середовища; а також контроль мікроеволюційних процесів тощо.

Найбільш нагальною проблемою в цьому аспекті є зміна структури популяцій в наслідок полювання, що відзначається багатьма фахівцями практично для всіх популяцій тварин, які експлуатуються. Зокрема, найбільш негативним наслідком для мисливського господарства є здрібніння тварин, яке реєструється і на території України. Таким чином, сучасні методи управління популяціями залишаються малоефективними та не забезпечують виконання поставлених перед ними завдань.

Використання біотехнічних заходів дозволяє розширити кормову базу, збільшити захисні властивості біотопів, що лише корегує дію тих чи інших екологічних факторів. Досить часто в наших господарствах застосовують біотехнічні заходи, які не компенсують дію саме лімітуючих факторів, що й зумовлює їх низьку ефективність, також позначається обмеження фінансування цих заходів.

Суттєво підняти чисельність природних популяцій мисливських видів тварин можна завдяки методам штучного розведення дичини. Саме їх використання дозволяє забезпечити мисливців достатньою кількістю здобичі до сезону полювання. Крім цього, використання методів штучного розведення дичини знімає прес хижаків та браконьєрів з природних популяцій. Але ефективність застосування цих методів в Україні є досить низькою. Основними причинами цього можна назвати кризові явища в економіці та недостатню кількість кваліфікованих кадрів, науково-методичного забезпечення, відсутність наукових обґрунтувань та логістики господарств, що спеціалізуються на вирощуванні дичини.

Таким чином, максимальний ефект збереження видів, що експлуатуються в мисливському господарстві, можливий лише завдяки одночасному використанню всіх форм природоохоронної діяльності. Саме така стратегія повинна забезпечити подальше стає функціонування мисливського господарства.